

הזכות לדיור

מערך שיעור לכיתות ג'-ו'

רקע למורה:

יום זכויות האדם והאזרח הבין-לאומי – 10 בדצמבר

קהל היעד: כיתות ג'-ו'

משך זמן השיעור: 90 דקות

מטרות השיעור:

1. התלמידים והתלמידות יכירו את חשיבות הבית לאדם.
2. התלמידים והתלמידות ידעו מהי הזכות לדיור ויכירו את הקשיים במימושה, ואת הפתרונות שיכולים להוביל להשגתה.

מהלך השיעור

פתיחה:(הצעות לבחירה)

1. שמש אסוציאציות- מהו בית עבורי? (בטחון, פרטיות, משפחה, חגים, מסורת, משפחה, אהבה, חום, יציבות, הגנה, אחים, אמא, אבא, נתינה, קבלה, שיתוף, הקשבה)
2. המורה יבקש מהתלמידים לצייר ציור של בית על דף, ולכתוב איך הם מרגישים בבית, ומה הבית מעניק להם. רצוי לבקש מכמה מתנדבים שרוצים להראות את הבית שציירו.
3. המורה יציג בפני התלמידים תמונות של בתים מרחבי העולם (דירה בשיכון, אוהל, איגלו, בית פרטי, צריף, קרוואן וכד'...) המורה ידון עם התלמידים בצורות הדיור השונות שרואים בתמונות. האם בכל התמונות אנו רואים בית? במה הבית שלנו שונה ממה שראינו בתמונות?

שיחה בעקבות הפתיחה:

- למה אדם צריך שיהיה לו בית?
- מה מעניק בית לאדם?
- אילו דברים אדם עושה בבית שלו?
- אילו דברים אפשר לעשות רק בבית?
- האם אתה מכיר אדם חסר בית?/ האם את/ה יודע מה משמעות המושג "חסר בית"?

האגודה לזכויות האזרח בישראל
جمعية حقوق المواطن في اسرائيل
The Association for Civil Rights in Israel

משרד החינוך
המדיניות הדוגמית
אנף חברה ורוח

המטה לחינוך אזרחי ולחיים משותפים
المقر لتربية المدنية وللحياة المشتركة

היכרות עם המושג "הזכות לדיור"

הצגת המושגים

1. המורה יציג את הנושא הזכות לדיור.
2. המורה ישאל מהי זכות? לאחר שיבהיר מהי זכות, המורה ישאל: האם קבלת זכות מותנית בחובה כלשהי? וידון בנושא זכות מול חובה.
3. בהמשך המורה ישאל: לאחר שדנו במושג זכות מה לדעתכם אומרת הזכות לדיור?
4. לאחר שהתלמידים יעלו אפשרויות שונות יציג המורה את הזכות לדיור ויבהיר אותה.

- ❖ **זכות** - היתר חוקי או מוסרי לפעולה או הימנעות ממנה
- ❖ **זכות מול חובה** - כשיש זכות לאדם אחר, יש נגדה חובה לאדם אחר. (לבעל דירה זכות לדרוש ממי שאינו בעלים בה, שלא להיכנס אליה ואם נכנס יוכל לתבוע ממנו לצאת).
- ❖ **הזכות לדיור** - לכל אדם זכות לקורת גג שתאפשר לו לקיים את חייו בפרטיות, שיהיו בה תנאי מחיה נאותים, ובסביבה עם נגישות לתעסוקה, לתשתיות ולשירותים חברתיים. **על המדינה מוטלת חובה** להבטיח, כי לכל אדם תהיה נגישות לדיור בר השגה – דיור שאפשר לעמוד בעלותו בלי לפגוע בצרכים חיוניים אחרים

עבודה עם הכרזה

המורה יספר לתלמידים, על כך שמדי שנה ב-10 בדצמבר מצוין ברחבי העולם יום זכויות האדם, שמטרתו להעלות את המודעות בקרב האוכלוסייה לזכויות היסוד הטבעיות שיש לכל אדם ואדם, מרגע לידתו ועד מותו.

השנה, נעסוק במערכת החינוך ביום זה בזכות לדיור.

1. המורה יבקש מהתלמידים להביט בכרזה ולציין אילו אסוציאציות, תחושות ורגשות היא מעלה בהם.
2. המורה ישאל: מה אתם רואים בכרזה? איזה אלמנטים מופיעים בה? מדוע צויר מבוך? האם הייתם פעם במבוך? מה הרגשתם? (המורה ידגיש כי הדרך לדירה בישראל רצופה מכשולים וכד')
3. אילו שאלות מעלה הכרזה? מהן הדרכים להגיע אל הבית?
4. מה היית מוסיף, משנה, מחדד בכרזה?
5. יש לאפשר לתלמידים למצוא את הדרכים הקצרות/ ארוכות במבוך להגיע אל הבית.
6. המורה יבחן עם התלמידים, מה עוזר בישראל להגיע לבית?
7. ניתן להוסיף פעילות של ציור כרזה עצמאית - התלמידים יציירו כרזות שמבטאת עבורם את הבית.

הערה: על המורה להתאים את השאלות לגיל התלמידים ולאופי הכיתה.

משחק דמוקרטי

כותבים על הלוח שני היגדים הפוכים או שונים והכיתה צריכה להצביע ולבחור ביניהם. בכל סבב יתבקשו התלמידים לנמק את הצבעתם, ככל הניתן.
דוגמאות להיגדים:

<p>○ כל אחד אחראי לעצמו, וכל אדם מבוגר צריך לדאוג למקום מגורים לעצמו ולמשפחתו.</p>	<p>● המדינה צריכה לדאוג לכך שלכל אדם תהיה קורת גג</p>
<p>○ המדינה לא תתערב בהחלטת הקבלנים בבניית הדירות.</p>	<p>● המדינה תחייב קבלנים (שבונים דירות) לבנות בבניינים שלהם כמה דירות קטנות וזולות יותר למי שלא יכול לקנות דירות גדולות ויקרות</p>
<p>○ בעלי הבתים יקבעו את גובה שכר הדירה באופן חופשי.</p>	<p>● המדינה תפקח על מחירי שכר הדירה</p>

בסוף המשחק ניתן לסכם לאן נטתה הכיתה: הצגה מה היו ההיגדים שזכו לרוב ודיון במשמעותם לאור מה שנלמד בחלק הקודם של השיעור.

סיכום

המורה יערוך דיון מסכם ובו יתייחס לנקודות הבאות:

- מהי החשיבות של הזכות לדירה?
- האם זוהי זכות אדם בסיסית?
- האם יתכן שהרעיון של 'בית' יהיה מובטח לכל אדם בעולם?
- אלו זכויות נוספות מופרות כאשר זו נפגעת? מי אחראי לדאוג למימוש הזכות לדירה?
- האם יש לנו פתרונות נוספים?